

**ФІНАНСОВО-КОМЕРЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ СТЕПАНА ГРАНАТА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

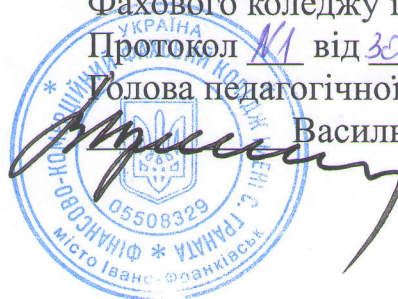
педагогічною радою

Фахового коледжу ім. С. Граната

Протокол №1 від 30.08.2024

Голова педагогічної ради

Василь КОФЛАН

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію самостійної роботи здобувачів освіти
Фінансово-комерційного фахового коледжу
імені Степана Граната**

ПОГОДЖЕНО

Студентською радою Фінансово-комерційного
фахового коледжу ім. Степана Граната

Протокол №1 від 30.08.2024

Голова Студентської ради

Андрусів Остап АНДРУСІВ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти Фінансово-комерційного фахового коледжу імені Степана Граната (далі – Положення) розроблено згідно з вимогами нормативно-правових документів у сфері освіти: законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», положень Фінансово-комерційного фахового коледжу імені Степана Граната (далі – *Фаховий коледж*), які безпосередньо або опосередковано пов'язані з організацією освітнього процесу.

1.2. Підготовка конкурентноспроможних на ринку праці фахівців, здатних до компетентної, відповідальної та ефективної діяльності за своєю спеціальністю, неможлива без підвищення ролі самостійної роботи студентів.

1.3. Самостійна робота – невід'ємний складник підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі – *здобувачі освіти / студенти*), один із основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

1.4. Положення визначає основні умови для ефективної організації та контролю за здійсненням самостійної роботи здобувачів освіти та спрямоване на вирішення таких завдань:

- ✓ визначення єдиного підходу викладачів в організації самостійної роботи здобувачів освіти;

- ✓ забезпечення організаційно-методичних умов щодо розвитку у здобувачів освіти мотивації до навчання, формування навичок самостійної навчальної, науково-дослідницької та практичної роботи, професійно значущих якостей, закріплення теоретичних знань, умінь і навичок майбутніх фахівців, розвитку та поглиблення навчальних і практичних інтересів до майбутньої професійної діяльності;

- ✓ сприяння у формуванні та розвитку гармонійно творчої особистості в умовах індивідуалізації освітнього процесу.

1.5. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача освіти, регламентується навчальним планом і повинен становити від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, рекомендованого для вивчення конкретної дисципліни.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. *Мета самостійної роботи здобувачів освіти* полягає в освоєнні навчального матеріалу в повному обсязі, послідовному формуванні навичок ефективної самостійної професійної діяльності через набуття інтегральних, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами.

2.2. *Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких завдань:*

- ✓ прищеплювати навички щоденної самостійної роботи з навчальним матеріалом з метою отримання, закріплення теоретичних знань, їх узагальнення

та поглиблення, розширення, набуття і удосконалення практичних навичок та умінь;

- ✓ навчити здобувача освіти самостійно працювати з літературою;
- ✓ навчити осмислювати і творчо сприймати навчальний матеріал;
- ✓ формувати пізнавальну активність здобувача освіти;
- ✓ підвищувати рівень організованості здобувача освіти;
- ✓ розвивати творчі здібності та активізувати розумову діяльність здобувача освіти;
- ✓ формувати потреби безперервного самостійного поповнення знань;
- ✓ здобувати глибокі системні знання та вміння.

3. ФУНКЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Ефективність самостійної роботи досягається завдяки максимальній активності самого здобувача освіти і є одним із показників його академічної активності та додаткових результатів навчання.

3.2. У процесі освітньої діяльності *самостійна робота здобувача освіти виконує такі функції:*

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних та семінарських занять);
- виконання завдань з навчальної дисципліни упродовж семестру;
- підготовка до навчальної, виробничої та переддипломної практики та виконання завдань, передбачених програмою практики;
- підготовка до всіх видів контролю знань та умінь здобувача освіти: поточного та підсумкового контролю, комплексної контрольної роботи;
- підготовка до підсумкової атестації;
- навчально-дослідницька робота здобувача освіти, зокрема виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- робота у студентських наукових гуртках;
- участь у роботі факультативів, тижнів знань із дисциплін;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах, марафонах.

4. ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

4.1. *Формування змісту самостійної роботи передбачає:*

- визначення та обґрунтування необхідного переліку розділів, тем, питань, завдань, що виносяться на самостійну роботу;
- визначення змісту та обсягу теоретичної навчальної інформації та практичних завдань із кожної теми, які виносяться на самостійну роботу;
- відбір методів і форм самостійної роботи відповідно до сучасних

технологій навчання;

- визначення форм і методів контролю за самостійним виконанням студентами завдань;

- розробка критеріїв оцінювання результатів самостійної роботи.

4.2. *Зміст самостійної роботи та перелік тем, передбачених для самостійного опрацювання здобувачем освіти, визначається робочою програмою конкретної навчальної дисципліни.*

4.3. *Самостійна робота студентів передбачає:*

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних та семінарських занять);

- роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;

- написання есе за вузькоспеціальною проблемою, що погоджується з викладачем;

- створення портфолію проєктів та їх презентація;

- розробку кейсів;

- підготовку тематичних презентацій;

- підготовку та публікацію наукових статей, тез наукових доповідей та повідомлень;

- підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, поточних і комплексних контрольних робіт;

- відвідування та участь у тренінгах, вебінарах та майстер-класах;

- відвідування та участь у засіданнях відповідних студентських наукових гуртків, виконання навчально-дослідної роботи;

- участь у науковій і науково-методичній роботі циклових комісій;

- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;

- виконання завдань під час виробничої та переддипломної практики

- підготовку до підсумкової атестації, в тому числі й виконання кваліфікаційної роботи або фахового інноваційного проєкту відповідного освітнього ступеню.

- інші здобутки, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати).

4.4. У навчальному процесі можливі різні *форми представлення результатів самостійної роботи студентів*: тестування, контрольні та розрахункові та / або графічні роботи, співбесіда, перевірка виконання індивідуальних завдань, ділові ігри та наукові конференції, колоквиуми,

написання есе, створення проєктів, конспекти першоджерел, інші форми.

4.5. Викладач не обмежується у виборі інших завдань для самостійної роботи за умови відповідності змісту завдання робочій програмі навчальної дисципліни.

4.6. *Індивідуальне навчально-дослідне завдання* (за вибором) – дослідницька робота здобувачів освіти, що полягає у самостійному виконанні досліджень, збиранні наукової інформації, її аналізі; до цієї ж категорії належать аудиторні потокові та групові заняття, участь у роботі студентського товариства (гуртки, конференції, підготовка доповідей, тез, статей); участь у міжвузівських, всеукраїнських олімпіадах, конкурсах, вікторинах, Днях науки тощо.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Методика організації самостійної роботи здобувача освіти залежить від структури, характеру та особливостей дисципліни, що вивчається, обсягу годин, розрахованих на її вивчення, виду завдань для самостійної роботи, рівня підготовки студентів та умов навчальної діяльності.

5.2. *Організацію самостійної роботи здобувача освіти здійснюють викладачі*, які розробляють необхідну документацію, що регламентує самостійну діяльність здобувача освіти, та надають консультативну допомогу здобувачеві освіти щодо виконання самостійної роботи.

5.3. Студенти, які розпочинають вивчення дисципліни, на перших заняттях повинні бути проінформовані викладачем щодо системи організації самостійної роботи із відповідного курсу – обов'язкових та вибіркового завдань, термінів їхнього виконання, кількості балів за кожен вид робіт, часу проведення консультацій, а також отримати детальну інформацію про основну та додаткову літературу, рекомендовану до самостійного вивчення дисципліни.

5.4. Перелік завдань для самостійної роботи студентів, терміни виконання, звітність, форми контролю, методи та кількість балів, які може отримати студент за виконання завдань, *визначаються викладачем відповідної циклової комісії* під час розробки робочої програми навчальної дисципліни (розділу «Самостійна робота»).

5.5. Необхідними умовами для успішної організації самостійної роботи студентів є контроль за самостійною роботою, інструктивно-методичні та інформаційні матеріали для самостійної роботи, критерії оцінки результатів самостійної роботи здобувачів освіти.

5.6. Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни здобувач освіти може виконувати у бібліотеці закладу освіти, в аудиторіях, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, на базах практики в період проведення навчальної та виробничої чи переддипломної практик, в інформаційних мережах та дистанційно.

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни та інформаційними ресурсами: робочі програми навчальних дисциплін, підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладача, практикуми, наукова та фахова монографічна і періодична література, електронні підручники та посібники, відеоресурси, дистанційні курси, інтернет-ресурси, навчальна платформа дистанційного навчання Moodle.

6.2. З метою методичного забезпечення самостійної роботи здобувача освіти викладачі розробляють *методичні рекомендації для самостійної роботи*. Складові методичних рекомендацій для самостійної позааудиторної роботи здобувача освіти повинні містити наступні елементи:

- ✓ перелік тем (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни);
- ✓ зміст теми (тези, таблиці, малюнки, короткий зміст);
- ✓ перелік питань, задач, вправ, ситуаційних завдань для самостійної роботи;
- ✓ перелік рекомендованих джерел інформації (навчальна література, електронні ресурси (оформлюється відповідно до правил бібліографічного опису));
- ✓ матеріали для самоконтролю до кожної теми (питання / завдання / тести).

6.3. Методичні матеріали для самостійної позааудиторної роботи повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача освіти.

7. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

7.1. Контрольні заходи щодо самостійної роботи включають поточний і підсумковий контроль знань та вмінь здобувача освіти.

7.2. *Оцінювання самостійної роботи під час поточного контролю* знань, вмінь та навичок є органічною частиною освітнього процесу, який здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять, навчальної / виробничої практики і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

7.3. Форми проведення поточного контролю самостійної роботи під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються відповідною цикловою комісією. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач,

виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

7.4. Критерії оцінювання знань з самостійної роботи:

- ✓ високий понятійний рівень;
- ✓ осмисленість, глибина та повнота висвітлення питання;
- ✓ логічність та послідовність викладу думок;
- ✓ доведення та аналіз теорій, концепцій, вчення;
- ✓ самостійність та критичність мислення;
- ✓ впевненість у правоті своїх суджень та володіння методиками доказу;
- ✓ уміння виділяти головне;
- ✓ уміння застосовувати міжпредметну та внутрішньопредметну інтеграцію;
- ✓ уміння робити висновки або вказувати на перспективу розвитку ідеї або проблеми;
- ✓ вживання стилістично грамотної державної мови.

7.5. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, проводиться під час підсумкового контролю.

7.6. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здобувача.

Бали нараховуються здобувачу лише за умов успішного виконання та захисту індивідуального навчально-дослідного завдання з урахуванням критеріїв рейтингової оцінки (відповідність змісту виконаної роботи поставленому завданню та повнота його розкриття; відповідність оформлення завдання; захист індивідуальної роботи: змістовність та глибина доповіді, повнота та логічність відповідей на запитання під час захисту). Якщо здобувач виконує декілька індивідуальних навчально-дослідних завдань, йому зараховуються бали лише за один вид роботи на його вибір.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Відповідальність за впровадження Положення покладається на голів циклових комісій.

8.2. Положення підлягає перегляду та доопрацюванню відповідно до змін нормативної бази України у сфері вищої та фахової передвищої освіти.